

Maria Witkowska-Gutkowska, Łódź

Śp. Piotr Bąk (1911—2000)

3 października 2000 r. z szeregów Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego odszedł jego Członek Honorowy, dr Piotr Bąk. Był członkiem TMJP kilkadziesiąt lat.

Piotr Bąk urodził się w Kramsku w ówczesnym powiecie konińskim. Ukończył łódzkie gimnazjum im. M. Kopernika, a następnie studiował w Wolnej Wszechnicy Polskiej (Oddział w Łodzi), gdzie uzyskał w 1938 r. magisterium filozofii na podstawie pracy z historii literatury.

W roku 1962 uzyskał doktorat w Uniwersytecie Warszawskim na podstawie rozprawy pt. *Gwara okolic Kramska*, przygotowanej pod kierunkiem prof. Zdzisława Stiebera. Jego dorobek naukowy stanowią liczne artykuły z językoznawstwa, kultury żywego słowa, metodyki nauczania języka polskiego, opublikowane w *Języku Polskim*, *Polonistyce*, *Poradniku Językowym*, *Rozprawach Komisji Językowej ŁTN*, *Zeszytach Naukowych Uniwersytetu Łódzkiego*, oraz pięć książek o tematyce językoznawczej i metodycznej: *Słownictwo gwary okolic Kramska*, Wrocław 1960; *Gwara okolic Kramska w powiecie konińskim*, Wrocław 1968; *Nauka czytania i recytacji w wyższych klasach szkoły podstawowej*, Warszawa 1972 (i następne wydania); *Gramatyka języka polskiego*, Warszawa 1977 (i następne wydania), która jest popularnym podręcznikiem, przydatnym zwłaszcza uczniom i nauczycielom szkolnym; *Czytanie i recytacja w klasach początkowych*, Warszawa 1984.

Wielokrotnie współpracował z wydawnictwami dialektologicznymi, zbierając materiały gwarowe do *Małego atlasu gwar polskich*, *Atlasu językowego kaszubszczyzny...*, *Atlasu gwarowego Śląska*, *Ogólnosłowiańskiego atlasu językowego*, *Słownika gwar polskich*, *Atlasu dialektów polskich*.

Przez pięćdziesiąt osiem lat, od roku 1930 aż do 1988, Piotr Bąk pełnił obowiązki nauczycielskie. Najpierw uczył języka polskiego w szkołach podstawowych, a od 1937 r. w łódzkich szkołach średnich. Nie przerwał pracy nauczycielskiej w okresie wojny, gdy powróciwszy do Łodzi po kampanii wrześniowej udzielał nielegalnie lekcji języka polskiego. Za działalność konspiracyjną został aresztowany.

W latach 1960—1967 pracował w łódzkim Studium Nauczycielskim, ucząc gramatyki opisowej, historycznej i dialektologii języka polskiego, metodyki i kultury żywego słowa. W roku 1971 został zatrudniony jako starszy wykładowca w Instytucie Filologii Polskiej, a następnie w Katedrze Historii Języka Polskiego i Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Łódzkiego, gdzie prowadził zajęcia z kultury żywego słowa dla studentów kierunków pedagogicznych.

Przedmiotem niestrudzonej kilkudziesięcioletniej pracy pedagogicznej, naukowej i popularyzatorskiej Piotra Bąka był współczesny język polski. Jako wybitny pedagog i popularyzator uczył poprawnej polszczyzny, szczególnie zaś pięknej i poprawnej wymowy. W czasach, gdy tradycyjnie pojmowana wymowa (retoryka) nie cieszyła się zbyt dużym uznaniem autorytetów, a kulturę żywego słowa zaniedbywano, ten zakres jego działalności był szczególnie cenny.

Jako dialektolog przyczynił się do ocalenia i utrwalenia wiedzy o zanikających obecnie gwarach polskich i o polskiej kulturze ludowej.

W naszej pamięci dr Piotr Bąk zapisał się jako człowiek niezwykle skromny i życzliwy ludziom, cieszący się dużym szacunkiem i sympatią kolegów oraz studentów.